

EDINOST

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Franciška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Neizplačani pisma se ne sprejemajo in vrnjena se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Ogrin. Listnik izdajatelj: I. Ogrin. — Tisk: Tiskarna „Edinost“, vmesna zgradba iz omenjenega poslovnega v Trstu, ulica Sv. Franciška Asiškega št. 20.

Tiskovna ustanova in uprava: Nov. 11-82.

Naročnine: Za eno leto K 20.—
za pol leta K 12.—
za tri mesece K 8.—
za sedemdeset dni K 5.—
za pol leta K 20.—

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglasni se računajo na metimetre v širokosti ene kolone. Cene: Oglasni tipovci in obznanila po 10 v. Oglasna, zabavna, posredniška, oglasni danesni zavori po 20 v. Oglasni v tiskanih listih do pet v. K 5.— vsaka naslednja vrsta 2.—

Mail oglasni po 4 vinarje baze, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglasni sprejemni inšpekcijski oddelček „Edinosti“. Naročnina za reklamiranje se pošilja na pravi list. Plačilo se izplačuje le po prejemu „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšpekcijski oddelček se nahajata v ulici Sv. Franciška Asiškega št. 20. — Poštneštanski račun št. 841.632.

Naše čete prodrele že 70 kilometrov v Rusko-Poljsko

Črnagora napovedala Nemčiji vojno. — Nemci vjeli pri Mühlhausnu 513, pri Lagarde 1000 Francozov.

Z avstrijsko-ruskega bojišča.

Naše čete 70 kilometrov v ruskem ozemlju.

DUNAJ, 12. (Kor.) S severo-vzhodnega bojišča se poroča:

Naše čete nadaljujejo s prodiranjem na Rusko-Poljsko in so dospole do Jedrzejowa. Jedrzejow leži ob železniški progi Dunaj-Varsava, približno 70 kilometrov od Krakova. Okoli 700 ruskih beguncov je bilo odposlanih v Linc, Solnograd in Inmost. Karakteristično za navdušenje naših čet je neko došlo poročilo, glasom katerega se je neki vjeti avstrijski huzar naslednjega dne vrnil k svojemu oddelku na koziaškem konju.

Prerušenje diplomatskih zvez med Avstrijo in Francijo.

PARIZ, 11. (Kor.) Preko Rima se poroča: Avstrijsko-ogrski veleposlanik, grof Seesen, je odpotoval s posebnim vlakom iz Pariza, da se poda najprej v Italijo. Do kolodvora je spremljal poslanika ravnatelj protokola. Tako od strani Francije, kakor tudi od strani Avstrije, so bile odredene vse odredbe, da se izvrši odhod veleposlanikov po tradiciji običajne mednarodne kurtuazije. Konzuli obeh držav bodo obveščeni o tem sklepu. Varnost francoskih oziroma avstrijsko-ogrskih podanikov je bilo poverjeno poslanstvu Združenih držav na Dunaju in v Parizu.

DUNAJ, 12. (Kor.) Francoski poslanik na Dunaju, Dumaine, je z družino in poslaniškim osebjem odpotoval danes zvečer s posebnim vlakom skozi Švico na Francosko. Na kolodvoru so se zbrali angleški, švedski in švicarski poslanik ter nekateri udje francoske kolonije.

Z nemško-belgijsko-francoskega bojišča.

Nemški plen iz bitke pri Mühlhausnu in Lagarde.

BERLIN, 12. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Pri Mühlhausnu so vjele nemške čete 10 francoskih oficirjev in 513 mož, zaplenile pa štiri topove, 10 vozov in veliko število pušk. Nemška tla so očiščena sovražnikov.

Pri Lagarde so zajele nemške čete 1000 neranjenih francoskih vojakov, t. j. nad eno šestino obeh francoskih polkov, ki sta bila v bitki.

Francoski oklic na Alizacane.

MUELHEIM NA BADENSKEM, 12. (Kor.) V nedeljo so metali francoski avijati v Mühlhausen zaboje, v katerih so se nahajali sledeči, v Belfortu tiskani oklici: Oklic francoskega generalissima na Alizacane. Alizacane! Po 44 letih bolečnega čakanja stopajo francoski vojniki v vašo deželo. Oni so prvi delavci velikega dela reševanja. Z navdušenjem in ponosom hočejo izvršiti ta čin. Francoski narod stoji enotno s vami in v gubah njihovih zastav so čarobne besede: »Pravica in svoboda!« Živela Alizacija, živela Francija! Francoski generalissimus Joffre, prineseno po francoski eskadrili iz Mühlhausna.

Napoved vojne od strani Črnogore Nemčiji.

DUNAJ, 12. (Kor.) Listi javljajo, da je črnogorska vlada napovedala Nemčiji vojno in da je nemškemu poslaniku na Cetinju vrnila listine. Poslanik Eckart je že zapustil Cetinje.

Pobratinstvo med Francozi in Belgijski.

PARIZ, 11. (Kor.) Preko Rima se poroča: Generalissimus francoske armade, general Joffre, je poslal belgijskemu kralju pismo, v katerem se mu iskreno zahvaljuje za njegov pozdrav francoski armadi in ga zagotavlja, da se bodo francoski in belgijski vojniki izkazali kot pravi bratrski vojniki, ki bodo skupno korakali k zmagi.

Avstrijski podaniki na Francoskem.

PARIZ, 11. (Kor.) »Agence Havas« — via Rim — poroča: Avstro-ogrski podaniki so bili 9. t. m. odpravljeni v pokrajino Nogant le Rotrou, katero jim je odkazala vojaška oblast kot zavetišče za čas vojne. Med vojnjo so na kolodvoru v Chatres-u razdeljevali neki lovski polkovnik, neki pelotni lajtnant in en vojak med ženske in otroke sadije in čokolado. Na štaciji v Laloube in pa ob prihodu v Nogant je dobil vsaki nekaj kruha, klobasa in pa jabolčnika. Otroci so dobili mleka. Med celo vojnjo ni bilo nobenih sovražniških pojavov proti tujcem, dasiravno je šla vojnja preko krajev, kjer je bilo vsled mobilizacije zbranega nebrojno ljudstva in vojaštva. Ko so se posamezni kraji razdeljevali posameznim oddelkom v njih bivališče, se je

pri tem oziralo na to, da so prijateljske družine prišle v late oddelke.

Mogoče je, da se nekateri Avstrijski porabijo za poljedelska dela.

Avstro-ogrski podaniki so se o žemeronem in človekoljubnem postopanju z njimi zelo pohvalno izrazili.

1.200.000 vojnih obvezancev v Nemčiji.

BERLIN, 12. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Od proklamacije mobilizacije se je priglasilo dosedaj že 1.200.000 vojnih obvezancev.

Boji na morju.

Beg dveh od Angležev zasledovanih nemških vojnih ladij iz Messine.

BERLIN, 12. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Oklopna križarka »Göben« in mala križarka »Breslau« sta dovršila svoje podjetje na alžirskem obrežju, priplule v nevarno luko Messine, kjer sta se iz nemških ladij preskrbeli s potrebnimi ogeljem. Luko so čuvale angleške vojne moči, ki so bile z našimi prišle v dotik. Vendar se je našim ladjam posrečilo, da so dne 6. t. m. zbežale iz Messine in priplule na prosto morje. Več o stvari iz razumljivih razlogov ni moči poročati.

Nemški podmorski čoln ob angleškem obrežju.

BERLIN, 12. (Kor.) »Wolffov urad« poroča: Neki nemški podmorski čoln je v teku zadnjih dni vozil ob vzhodnem obrežju Angleške in Škotske vse do šotlandskih otokov. O vseh njih je vožnje sedaj ni možno ničesar poročati.

Nemški predlog glede prostosti sovražnih trgovinskih ladij, ki so bile v sovražnih lukah, ho so vzrušile sovražnost.

BERLIN, 12. (Kor.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Nemška vlada je predlagala angleški, ruski, francoski in belgijski vladi, da se vse sovražne kupcijske ladje, ki so se za časa, ko so izbruhla sovražstva, nahajale v lukah dotičnih držav, izpuste. Britanska vlada je sprejela ta predlog samo glede ladij do 5000 tonelov, medtem ko hoče druge ladje zadržati ali zasledovati. Razven tega je zahtevala angleška vlada do 7. avgusta odgovor, medtem ko je njen protipredlog dospel na zunanji urad v Berlin šele 8. avgusta. Nemška vlada je vseno sprejela angleški protipredlog, vendar pa samo pod pogojem, da Anglija privoli v primerno podaljšanje roka. V tem slučaju bi obveljala prostost britanskih ladij do 5000 tonelov.

Od strani ruske, francoske in belgijske vlade ni dosedaj nobenega odgovora.

Rusi zajeli nemški parnik.

BERLIN, 12. (Kor.) Wolffov biro poroča: Potuje se, da so Rusi 31. julija zajeli parnik za potnike »Prinz Eitel Friedrich«, ko je vozil iz Petrograda proti Stettinu. To pomenja težko kršenje narodne prava, ker 31. julija še ni vladalo vojno stanje in sta cesar Viljem in car še izmenjavala med seboj braljavke.

Lov nemških vojnih ladij na angleške purnike.

BERLIN, 12. (Kor.) Wolffov biro poroča: Vkljub težavnemu položaju, v katerem se nahajajo naše pogostoma popolnoma osamljene v inozemstvu se nahajajo vojne ladje napram močnejšim sovražnim močim, je mala križarka »Dresden« po angleških vesteh parnik »Mauretania« parobrodne družbe »Cunard« preganjala vse do halifškega pristanišča. V Severnem morju so naše vojne naprave več pobodov, ne da bi bile zadele na sovražnika.

Kabelski promet preko Anglije.

BERLIN, 12. (Kor.) Tukajšnji ameriški časopis »Continental Times« poroča, da se šifrirane brzojavke ameriškega poslanika na Švedskem, po angleških kabelskih progah za Washington ne sprejemajo več. To postopanje, pravi list, je jasno čudna razlaga nevtalitetnih določb, ker se s tem vsem nevtalnim državam onemogočuje promet z njihovimi diplomatskimi zastopniki, kar bo ameriške uradne kroge in javno mnenje silno vznemirilo.

Veleposlanik Mery na dopustu.

RIM, 12. (Kor.) »Agenzia Stefani« izjavlja, da je izvedela iz avstentičnega vira pozitivno, da ni sklep avstrijskega veleposlanika v nobeni zvezi z zunanje-političnem položajem. Javno mnenje v Italiji cenijo velike zasluge poslanika Merya in mu želi, da kmalu ozdravi od bolezn, ki si je nakopal pri svojem neutrudljivem prizadevanju, da bi odnošaje med obema zaveznima državama še izboljšal in ustvaril še pristraneje.

Zunanji minister marki di San Giuliano je prišel večerj osebno na avstrijsko veleposlanništvo, da se poslovi od poslanika Merya. Imel je pri tej priliki z njim nad enourni razgovor, tekom katerega mu je naznanil poudarke in želje kralja. Člani veleposlanništva kakor tudi visoki funkcionarji ministrstva za zunanje zadeve, ki so se istotako hoteli osebno posloviti od poslanika, so morali na izredno željo poslanika opustiti svoj namen.

Saltanov proklamacija na armado.

CARIGRAD, 12. (Kor.) Sultan je izdal na armado sledečo proklamacijo: Dočim smo mi v miru delovali za napredek naše domovine, je izbruhnila v Evropi velika vojna. Da varujem z božjo pomočjo naše pravice, sem poklical vse vojake pod orožje. Se pred potekom prvega mobilizacijskega tedna je prišlo veliko število mladeničev in prve potrebne armade so pokrite. Izraz patriotizma, ki ga je pokazal narod, me je izredno ganil.

Ukazujem s tem, da naj se odpusti starejši med neizvežbanimi odposlancem na dopust za toliko časa, da bodo zopet v poklicani.

Oni, ki se bodo vrnili v svojo domovino, bodo morali opravljati poljska dela svojih tovarišev, ki ostanejo pod orožjem.

Moja vlada želi mir. Prepričan sem, da bomo z božjo pomočjo in pomočjo njegovega proroča znali pod vsakimi okoliščinami braniti in varovati našo deželo in naše pravice. Pozdravljam vse svoje sinove.

Proklamacija zaključuje z izrazom želje, da bodo vojniki pokorni svojim predstojnikom in šli v slučaju potrebe kot en mož v smrt.

Sultan upa, da bo armada izpolnila svojo dolžnost.

CARIGRAD, 12. (Kor.) Vojno ministvo je naznanilo sultanovo proklamacijo armadi s posebnim dnevnim poveljem, v katerem se poudarja, da je vztrajnost in dolmobje, ki jo je pokazal turški narod tekom prvega mobilizacijskega tedna, jako dobro znamenje za turško armado. Armada je obvezana, da sprejme v danem trenutku nase velike žrtve, da izbrše madeže balkanske vojne. Ohranitev kalifata in osmanstva je odvisna od zaslug in samozatajevanja armade.

Dnevno povelje končuje z nasveti glede dolžnosti oficirjev in vojakov.

Francija prepovedala svojim ljudem odpiti iz Carigrada.

CARIGRAD, 11. (Kor.) Francoski konzulat je danes vsled iz Pariza došlega mu ukazal pustiti prilepiti lepak, glasom katerega se francoskim parnikom do dalje odredbe prepoveduje odpiti iz Carigrada.

Belgijsko sobranje odgojeno.

SOFIJA, 12. (Kor.) »Agence Telegraphique Bulgare« javlja, da je sobranje z 29. t. m. odgojeno.

Kolportirna posebnih izdaj časopisov.

DUNAJ, 12. (Kor.) Uradna »Wiener Zeitung« priobčuje cesarsko naredbo, s katero se pooblašča vlada, da dovoli kolportirno posebnih izdaj periodičnih tiskovin s poročili, ki so v zvezi z vojnimi dogodki in se smejo priobčevati po obstoječih predpisih in da spoji dovolitve s pogoji in uredi izvrševanje kolportiranja.

Tozadevni komunikacijski pravil: Patriotično stalniški časopisja vzbujajo pričakovanja, da bodo časniška podjetja rada prispevala za namene vojne oskrbe iz dobrot kolportirne posebnih izdaj. Da se dobe za vsak izvod posebnih izdaj prispevek — dveh vinarjev — za imenovane namene. Na posebnih izdajah bo prodajna cena natisnana, pri čemer bo vračunam tudi že imenovani prispevek.

Ustanovitve delalnih pomožnih odborov.

DUNAJ, 12. (Kor.) Kakor poroča »Wiener Zeitung«, je minister za notranje zadeve naslovil na deželne šefe odlok, s katerim se ti slednji pozivljajo, da nemudoma ustanove deželne pomožne odbore za privatne zadeve vpoklicanih vojakov. Tudi občine naj ustanove take odbore.

Pripominja se, da se je že pravosodno ministvo izreklo za to, da hoče v območju justične uprave s primernimi odredbami podpirati te institucije.

Odprto pismo Tisze poslanicu Vajdi.

BUDIMPEŠTA, 12. (Kor.) Ministrski predsednik grof Stefan Tisza je poslal poslanicu Aleksandra Vajdi nastopno odprto pismo:

Spoštovani gospod! Vsled Vaše v listu »Adverul« priobčene objave Vam dolgujem zadoščanje. Domnevam si, da iz pisma naslovljenega Vam od Oerovskia lahko posname nekako intimnost glede na panslavistično agitacijo, vsled katere sem

izrekel proti Vam težko obdolžitev. Rade volje priznavam, da Vaše sedanje postopanje nasprotuje tej obdolžitvi. Zelo me veseli, da se je obdolžitev izkazala kot neosnovane ter Vam radi te obdolžitve izreklam svoje pomilovanje.

Odločilne ure se bližajo. Rumunski narod naj sedaj pokaže, ako mu je za sporazum in sodelovanje z Nemci in Ogrji, ali ako se hoče vreči v naročje panslavističnega kolosa. Vsaki čin zvestobe in junaštva je granitna kocka, ki tvori temelj iz medsebojnega zaupanja in simpatije, se stoječe lepe bodočnosti.

Nadvojvoda Franc Salvator generalu Püehlu.

DUNAJ, 12. (Kor.) Generalni nadzornik prostovoljne sanitetne oskrbe, nadvojvoda Franc Salvator je poslal načelniku centralnega oddelka nemškega Rdečega križa, kavalerijskemu generalu Püehlu, sledečo brzojavko:

V trenutku, ko korakajo nemške in avstrijske zavezne čete proti sovražniku, se čutim primoranega, da Vas kot generalni nadzornik prostovoljne sanitetne službe in kot zastopnik cesarja v protektoratu obeh sanitetnih institucij Rdečega križa v monarhiji, najiskreneje pozdravim. Naše humanitarne organizacije bodo storile vse, da olajšajo našim hrabrim vojakom bolečine in trpljenje. Bog živi naše zavezniške čete!

General Püehl je odgovoril: V imenu Rdečega križa se njegovi cesarski visokosti iskreno zahvaljujem za odlično brzojavko. Naši prijateljski odnosi z avstro-ogrsko organizacijo, so postali skozi desetletja že tradicionalni. V tem resnem trenutku so nam še sveteljši. Bog blagoslovi delo avstrijskega Rdečega križa in podeli zmago našim skupnim armadam in pravični stvari.

Akademski prostovoljska legija.

DUNAJ, 12. (Kor.) Danes so se vršili na dunajskem vseučilišču nabori prostovoljne se pripravljenih vseučiliščnikov, ki odidejo na vojno kot akademski legija. Pripravljenih je veliko število dijakov vseh študijskih strok.

Zbornični predsednik rumunski prorokuje poraz Rusije.

BUKAREŠT, 12. (Kor.) Zbornični predsednik Stere, piše v listu »Dimineata«, da bodo Rusija premagana. On je svoječasno prerokoval toli poraz Rusije v vojni z Japonijo kot rusko revolucijo. Postopanje Rusije v balkanski vojni, da ga je tako malo iznenadilo, kakor vzburh današnje svetovne vojne. Rusija bo poražena in potem izbruhne revolucija. Mi moramo, pravi Stere, iti roko v roki z Avstrijo in skleniti z Bolgarijo trpežno prijateljstvo, ki sloni na skupnih interesih in ki izpodrine Rusijo iz Balkana.

To mora biti naša prva skrb, potem še le hočemo nadaljevati nacionalno politiko.

Cesar Viljem vsprejel odstopiškega avstro-ogrškega poslanika.

BERLIN, 12. (Kor.) Cesar Viljem je vsprejel ob 12.45 popoldne avstro-ogrškega poslanika grofa Szögyeny-Maricha, ki mu je podal svoj odpoklicni spis.

BERLIN, 12. (Kor.) »Berliner Zeitung« am Mittag« proslavlja zasluge odstopiškega poslanika grofa Szögyeny-Maricha, ki je užival v Berlinu popolno zaupanje merodajnih krogov in pravi: Ravno v današnjih resnih časih se lahko spozna za zasluge odstopiškega poslanika za zvezo obeh cesarstev.

Odlikovanje poslanika Szögyeny-Maricha.

DUNAJ, 12. (Kor.) Danes dopoldne je posetil državni tajnik Jagov odhajajočega avstrijskega veleposlanika grofa Szögyeny-Maricha in mu v imenu cesarja Viljema izročil briljante reda črnega orla.

»Hlas Naroda« o egoističnih ruskih namelih.

PRAGA, 12. (Kor.) »Hlas naroda« piše: Od slovanskih narodnosti avstrijsko-ogrsko monarhije si ne želi niti ena zveza z Rusijo in jo tudi ni nikdar želela. Med češkim narodom ni bilo nikdar slišati kake klise po zvezi z Rusijo, ki zlorablja slovansko solidarnost samo za egoistične namene, ker nam hoče vsiliti svoje pravoslavje in svoje lastne institucije. Ta dejstva tudi treznejšim ljudem v Rusiji ne morejo biti neznana. Toda kljub temu slepijo vplivni ruski politiki carja Nikolaja s stvarmi, ki so v kričeem nasprotju z resnico in ki sumničijo zvestobo slovanskih narodov in monarhiji do države in habsburške dinastije. Rusija bje veliki boj, a ne za Slované, ampak za udeležitev svojih lastnih egoističnih namenov, za razširjenje svoje moči nad ostalimi slovanskimi narodi in v zatiranje nacionalne individualnosti. Toda slovanski narodi si nikakor ne žele usode velikega dela Poljakov in

bodo napeli zato vse moči, da se ta strahovita vojna ne bo vršila na račun Slovanstva.

Grof Apponyi za ranjence.

DUNAJ, 12. (Kor.) Državni poslanec grof Albert Apponyi je posetil tekom večerajšnjega dne ogrskega honvedskega ministra, barona Hazaya in se mu stavil v interesu deželne brambe na razpolago. Dalje je dal grof Apponyi na razpolago za ranjence svoj Eberhardski grad. Minister se je grofu iskreno zahvalil za ponudbo in izjavil, da z veseljem sprejme vsako njegovo pomoč.

Dr. Likovski — poznanski nadškof.

BERLIN, 12. (Kor.) »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Kraljevski državna vlada je sklenila, prenehati po smrti nadškofa Stableskega obstoječo sedisvakanco v nadškofiji poznanski. Pogajanja s papeško stolico so se končala v tem smislu, da bo vodil poznanski nadškofijo dosedanjí pomožni škof v Poznani dr. Likowski. Imenovanje se izvrši že v najkrajšem času.

Zadnje vesti.

Prodiranje vladnih in umikanje ustaških albanskih čet.

VALONA, 12. (Kor.) Vlade čete so se polastile Berat-a in Fieris-a ter nadaljujejo svoje prodiranje. Govori se, da se mislijo vstati umakniti proti Galli. Ta vest je napravila tu izvrsten utis.

Črnogorci niso zasedli Skadra.

RIM, 12. (Kor.) Listi dementujejo vest, da bi bili Črnogorci zasedli Skader.

Tendenciozna francoska poročila.

BERLIN, 12. (Kor.) Wolffov urad poroča, da se v očiščeni dejstvu, da je način, kako francoska vojna poročila poročajo, dobro znan, ni čuditi, da se iz Pariza trosijo v svet debele laži o vseh njih francoskega ozrožja. Malenkostna in slaba nemška obmejna straža v odprtem mestecu Altkirch je dobila nalogo, da se umakne, dokler se ne zbere močne čete. Iz tega so skovala francoska poročila strahovit napad na nemško utrdbo in beg Nemcev v popolni derouti. Medtem pa so bile, kakor je znano, francoske divizije zahodno od Mühlhausna poražene in potisnjene proti švicarski meji. O tem pa francoska poročila molče. Obratno pa poročajo, kako veselo so Francozi korakali v Mühlhausen. Ravno tako zlagana so poročila o dogodkih pri Lüttich-u, o številu nemških in belgijskih bojevnikov, o nemških porazih itd. Javno je, da ta poročila ne bodo obveljala v očiščeni dejstvu, vendar pa je treba energično protestirati proti opravičljivim trditvam, da je Nemčija ponudila Angliji kot ceno za nevtralnost razdelitev Holandske, kakor tudi da so nemške čete v okoliščini kviško bele zastave, in pa da so potem, ko so Belgiji že vstavili ogenj, zavratno še streljale naprej.

Ogrski bančni zavodi bodo izplačevali vloge ne glede na moratorij.

BUDIMPEŠTA, 12. (Kor.) Bančni zavodi razglašajo ukrep, glasom katerega se zavazujejo, da bodo od slej naprej sprejemali denarne vloge po navadni obrestni meri s posebno obveznostjo, da se iste ne glede na moratorij in ves čas, dokler bo isti trajal, strankam na zahtevo izplačajo.

Pr. štev. 1699/2.

RAZGLAS.

Gospod minister za notranje stvari je izdal dne 1. avgusta t. l. št. 9067, ta-le oglas:

»Vojna, ki so jo vsilili naši domovini, je izbruhnila. S patriotično navdušenostjo sledi naša hrabra vojska pozivu svojega ljubljene vrhovnega vojnega gospodarja.

Kakor naši vojniki izvršijo svojo dolžnost na bojišču, tako moramo mi, ki ostajemo doma in ki nismo poklicani, da v boju za cesarja in državo tvegamo svoje življenje, izpolniti resno in neogibno dolžnost. To je namreč dolžnost, skrbeti za to, da z bojišča domov pripeljeni bolniki in ranjenci najdejo stanovašišče in oskrbo.

V isti meri moramo varovati doma ostale družine, ki so zgubile svoje hranitelje, nadloge in bede, da se z dovoljno skrbjo na tem polju olajšajo hrabrim vojakom brige za obstoj svojih dragih, ki so jih pustili doma.

Oklici, ki izhajajo povsod, so nam vsem radosten dokaz, da prebivalstvo razumeva to svojo dolžnost.

Toda škodovalo bi razcepljanje pripravnih delavnihi močij in razpoložljivih denarnih sredstev. Po enotnih načelih in pod

osrednjim vodstvom se mora vse urediti, ako želimo, da se doseže cilj in zagotovi čim popolnejša in pravičnejša poraba razpoložljivih sredstev v prid vseh potrebnikov.

Ta za blagor vseh v resnici potrebnih najna koncentracija, ki se da izvesti s sodelovanjem najširših slojev prebivalstva, naj bi bila ta-le:

1) Prostovoljna obzrba ranjenih in bolnih častnikov in vojakov pripada »Avstrijskemu društvu Rdečega križa«, ki je v neposredni zvezi z vojno upravo.

Denar, namenjen ranjenim in bolnikom, naj se pošilja naravnost »Društvu Rdečega križa« na Dunaju (L. okraj, Tuchlauben št. 6) ali raznim deželnim društvom in podružnicam tega društva.

Da »Rdeči križ« zamore popolnoma zadostiti svojim človekoljubnim namenom, je treba, da mu se naznanijo še nova, nastanovalec za bolnike. Takšna naznanila naj se podajajo deželni političnim oblastim ali pristojnim političnim okrajnim oblastim, ki bodo dale pregledati po strokovnjakih, so li dotični objekti namenu primerni, in potem obvestile pristojno mesto »Rdečega križa«.

2) Družine vojakov, ki so nastopile službo, prejemajo, ako so potrebne, seveda podporo iz državnih sredstev na podlagi zakona z dne 26. decembra 1912, D. Z. L. št. 237. Vendar ne bo vselej popolnoma zadostoval iznos, ki v tem oziru pripada družinam. V mnogih slučajih bo zaželjena pomoč iz sredstev, ki jih prebivalstvo v ta namen prostovoljno stavlja na razpolago.

Ne kratač najintenzivnejše pospešitve delovanja Rdečega križa, naj se ustanovijo deželne in mestne organizacije, ki naj pod nadzorstvom nabirajo sredstva v omenjenem svrhu. Deželni organizaciji pristojni uporaba sredstev vojnega pomožnega sklada, ki so se nabrala v posameznih deželah za podpore potrebne teh dežel.

Glede teh poslednjih sredstev so deželne vlade glavna nabiralnica.

Toda darovi se morejo odkazati tudi neposredno ministrstvu za notranje stvari na Dunaju ali na račun, ki se je odprl pri Dunajski bančni družbi (Wiener Bankverein) ali pri njenih podružnicah pod imenom »Vojni pomožni urad ministrstva za notranje stvari«.

Ta urad bo porazdeljeval sredstva dana mu na razpolaganje ter jih odkazoval posameznim deželnim oblastim po razmerju hipne potrebe.

Da se prepreči prekomerna in mnogokratna podpora posameznikom na škodo ostalih, ki so morda potrebnejši, a v zvezi temu niso bili uvaževani, in da se omogoči čim pravičnejša in hitrejša presoja potrebosti posameznih družin, namerava se sporazumno z ministrstvom za deželno brambo porazdeljevati sredstva, ki bodo dosegala ministrstvu za notranje stvari ali deželni oblastim, na najhitrejši in najpristopnejši način oslanjajoč se na one uradne komisije, ki imajo odločevati o izplačevanju zakonitih podpor svojem vojakom in ki na podlagi svojih pozvedb morejo najbolje poznati dejanske razmere resnično podpore potrebnih družin.

Toda podpore iz vojnega pomožnega sklada se delijo neodvisno od zakonitega prispevka za prehranitev.

Opravljanje vseh poslov obsegajočih to pomožno akcijo ministrstva za notranje stvari je po vsej »Vojno-pomožnemu uradu ministrstva za notranje stvari« (Hoher Markt št. 5, III. nadstropje) stojičemu pod vodstvom namestništvu svetnika dr. Edvarda princa Lichtensteina.

3) Pri č. in kr. vojnem ministrstvu ustanovi se pod vodstvom predsednika IX. oddelka podmaršala Ivana Löbla »Vojno-skrbni urad«, ki bo služil kot oficijelno osrednji urad za vsako vrsto prostovoljnega podpiranja razven potrebe bolnikov in ranjencev (Rdeči križ) in skrbstva za družine vpklicanih (ministrstvo za notranje stvari). Tjaka naj se pošiljajo darovi za vojake na bojišču, za družine padlih vojakov in za druge vojno-humanitarne naprave.

Ta urad bo obenem služil kot uradna pisarnica za pojasnila v raznih področjih prostovoljne pomoči v vojski; pri njem se bodo prejemale tudi vsa pojasnila, njemu se bodo dajali migljaji in predlogi, ki naj koristijo prizadevanju bodisi posameznikov, bodisi obstoječih društev ali usta-

navljajočih se odborov pri izvrševanju vojnega skrbstva v najširšem pomenu.

Na podlagi tega razglasa ustanovljam za podrejeno upravno področje, t. j. za neposredne državno mesto Trst z okolico, za pokneženo grofijo gorjsko-gradiščansko in mejno grofovino istrsko skupen »Deželni vojnopomožni urad« pri namestništvu v Trstu in izročam njega vodstvo namestništvu namestni podpredsedniku grofu Henrikemu Attensu.

Ta urad bo določeval o vseh prošnjah za podporo; podpore pa se bodo dajale na celoma samo v posebno nujnih slučajih potrebe kot enkratna podpora.

Dajoč to na splošno znanje obračam se na izkušeno patrijotično mišljenje in na dobro srce prebivalstva, da po svoji moči stavi na razpolaganje sredstva za podpiranje družin vpklicanih vojakov, spominjajoč se vznešenega gesla našega ljubljene cesarja »Viribus Unitis«.

Obenem se ukazuje političnim oblastim, da osnujejo v slehernem političnem okraju »Okrajno vojnopomožni odbor«, ki bo stal pod nadzorstvom deželne vojnopomožne urada in mu bo predložil predloge za podpore.

Darove sprejemajo deželni vojnopomožni urad (namestništvo, pisarna namestništvu svetnika dr. Pipitz-a) in krajni glavarstev in njih članovi ter se objavijo v časopisu.

Kar se pa tiče posebej mesta Trsta, se je tukaj že ustanovil, kar je zelo hvale vredno, pomožni odbor, ki je že začel svoje pomožno delovanje.

Toda ta odbor bo glasom izjave gospoda župana svoje delovanje kot samostalen pomožni odbor takoj ustavil, čim bodo izbrana že podpisana — posebno za Trst darovana — sredstva, in tedaj se postavi kot pomožni odbor pod »deželni vojnopomožni urad« ustanovljen pri namestništvu, ker se bo na ta način omogočilo, da podpore potrebne osebe, ki se nahajajo v Trstu, bodo deležne podpor, ki prihajajo »vojno-pomožnemu uradu ministrstva za notranje stvari« na Dunaju.

V Trstu, dne 8. avgusta 1914.

C. kr. namestnik: Hohenlohe I. r.

RAZGLAS.

glede razdeljevanja pomožnih sredstev revnim družinam pod orožje vpklicanih Tržčanov.

Da se odpomore, kolikor to dopušča sredstva, ki so na razpolago, največjim potrebščim družin k vojakom upoklicanih Tržčanov, je odbor sklenil, da bode izdal liste za kosila.

Družine, ki žele dobiti take liste, naj vložijo na odbor, ki ima svoj sedež v dražbeni dvorani mestne zastavilnice, Corso št. 43, pisemne prošnje, katerim je kot prilogo priložiti izjavo izdano:

- 1) ali od hišnega gospodarja;
- 2) ali od okrajnega poglavarja;
- 3) ali od kapovile;
- 4) ali od župnika dotične župnije;
- 5) ali od sirotišnice;
- 6) ali od okrajnih bolnišnih blagajen;
- 7) ali od kakega šolskega vodstva ali rekreatorja;
- 8) ali v obče od drugih zavodov, oblasti ali institucij.

Te izjave morajo biti popolnoma verjetne in zanesljive vredne.

OBLIKA IN ZADRŽAJ IZJAVE:

Prošnja se lahko spiše na kakoršenkoli kos papirja, treba je pa, da vsebuje:

- 1) ime in priimek prošilcev;
- 2) natančen naslov istega;
- 3) potrdilo, da pripada družini upoklicanega;
- 4) potrdilo, da je družina ubožna;
- 5) eventualno napoved števila in starosti otrok, za katere se prosi kosilo;
- 6) podpis in pečat onega, ki izjavo izda.

Izjave brez pečata niso veljavne. Odbor bode vse prošnje vestno pregledal. Prosilci, katerih prošnje se bodejo vzele v obzir, bodejo o ukrepih natančneje obveščeni na dom.

Seveda bode moral biti odbor, ki razpolaga le z malimi sredstvi, zelo zbirčen ter bode vsled tega moral ustrezati izključno le resnično potrebnim družinam.

PODLISTEK

Rdeči mlín.

Roman. - Spisal Xavier de Montepin.

Čitajmo preko rame mlade žene prve vrste, ki jih je napisala njena roka začetkom manuskripta. Glasile so se:

»Dragi Tancred, ljubljani moj, moja prva in edina ljubezen, najbolji in najbolji oboževani vseh ljudi! Ko raztržes ovoj, v katerem se nahajajo ti listi, je srce, ki je živelo le za te, prenehalo biti. One, ki si jo imenoval svojo Pavlino, ni več.«

Umrlj, ne iz lastne volje, Bog mi je priča, ker mi je živeti prepovedala kruta, ogorčena, nesprejemljiva usoda. Moje življenje bi prineslo nad one, ki jih ljubim, namreč, nad Te, Tvojo sestro in moje drage otroke, neizogibno in nepopravljivo nesrečo.

Zrtvujem se, da rešim Vas in misel, da je moja žrtve za Vas koristna, mi daja tolažbo in moči v tej zadnji uri ločitve.

Hocem, da mi moji smrti odpušči, dragi Tancred; zato ti hočem povedati zgodovino svojega življenja od dneva razuma, to je: od začetka mojega trpljenja.

Četudi leta, v katerih potek se hočem vrniti, ne očitajo pogledu moje vesti nikakega pogreška, bo tu sledeča pripoved vendar izvoed in ob enem testament

Da, dragi Tancred, moja izpoved! Nikdar te nisem, Bog mi je priča, ne z dejanjem, ne z mislijo, in vendar sem storila veliko krivico nasproti Tebi... Moje zupanje v Tvojo ljubezen je bilo neomejeno, kakor moja ljubezen sama, in vendar sem imela neko skrivnost pred Tabo.

Ah! Da mi ni nedostajala poguma, da bi bila poprej razkrila to skrivnost, bi bil danes moj položaj drugačen. Ti bi se bil z vso svojo močjo boril proti usodi, ki me je strla, in morda bi bili Tvoja moč in Tvoja modrost triumfovali nad njo! Tega poguma mi je nedostajalo...

Bala sem se, da zadenejo Tebe muke nemajmupnega trpljenja. Hotela sem pridržati za se ves srčen strah, vse muke. Posrečilo se mi je, ni res, dragi Tancred, in moja smrt je prva edina tuga, ki sem Ti jo kedaj provzročila.

Nočem pa nesrečne, proklete tajne, ki me ločuje od Tebe in me umori, vzeti seboj v grob. Nočem, da bi Ti, ko me ne bo več, proklinjal moj spomin.

»Čuj torej, naj izveš vse...« in Pavlina Talbot, baronica Lascars, markiza d'Herouville je začela pripovedovati dolgo in žalostno zgodovino svojega življenja.

Kadar sta Tancred in Pavlina začasno zapuščala Pariz, je ostajal njiju hotel v Rue St. Dominique neobljuden.

Že nekaj dni sem dobiva odbor prošnje za podpore od posameznih ubogih oseb, od brezposelnih, bolnih i. t. d., ki pa ne pripadajo družinam upoklicanih.

Zato se razglasa, da odbor sme razdeljevati liste samo družinam pod orožje vpklicanih Tržčanov, zato bodejo vse druge prošnje ostale nerešene.

Delovanje odborov bode trajalo toliko časa, dokler bodejo to dopuščala sredstva, ki so mu na razpolago.

Za ožji odbor: odvetnik Valerio predsednik.

Nagla sodba

za one, ki nagovarjajo ali pomagajo pri kršenju zapriseženih dolžnosti vojaške službe.

Snoči je bil nabit po zidovih sledeči zaglas: C. in kr. vojno poveljništvo v Gradcu je z naredbom z dne 7. avgusta 1914, pr. št. 8349 v smislu člana 434 zakona z dne 5. julija 1912 drž. zak. št. 131 o vojnem postopnem redu za domobranstvo proglasilo NAGLO SODBO

v slučajih zločina zavajanja ali pomoči k kršenju zapriseženih dolžnosti vojaške službe za ozemlje graškega vojaškega delokroga, to je za Štajersko, Koroško, Kranjsko in Primorsko.

Obenem, ko se to javno razglasa, se vsakogar strogo svari pred takim zločinom, kajti vsaka, katerasibodi oseba, ki bi zakrivila ta zločin, bo podvržena nagli sodbi in kaznovana z ustretnjem.

TRST, dne 11. avgusta 1914.

C. in kr. namestnik Hohenlohe, I. r.

Domache vesti.

„VEČERNA EDINOST“ izide danes ob 5 in pol popoldne.

Za prenašanje ranjencev. Deželno društvo Rdečega križa proglasa: Ker v kratkem dosegajo v Trst ranjenci iz dosedanjih bitk in ker bo prenos ranjencev zahteval precejšnje število moči, apelira društvo Rdečega križa na plemeniti čut človekoljublja vseh telovadnih in športnih društev ter jih prosi, naj bi na tem delu brezplačno sodelovali. Ona društva, ki se hočejo odzvati tej prošnji, naj blagovolijo naznaniti društvu Rdečega križa (ul. Nuova št. 30), koliko njihovih članov bi hotelo sodelovati na prenašanju ranjencev.

Z ozirom na to objavo pozivljamo člane naših sokolskih in športnih društev, ki bi bili pripravljeno sodelovati na tem vzvišenem delu človekoljublja naj nemudoma prijavijo to v pisarni g. dra Rybářa, Via Campanile št. 11, ustmeno ali pisмено. Pripomniti pa moramo, da je ravno iz imenovanih društev veliko število članov odšlo pod orožje.

Pekovski zadrugi je dala vojaška uprava na razpolago par vagonov moke. Kdor bi jo hotel kupiti, naj se zgleda danes od 10-12 popoldne v društveni pisarni, ulica Acquedotto št. 15.

Nove pogrebne družbe na Frdeniču bo imelo v nedeljo, dne 16. t. m. svoj redni letni občni zbor ob 10 zjutraj v prostorih Gospodarskega društva na Frdeniču.

Samomorilni poskus. 29letni Jakob Slavec je snoči malo pred sedmo uro zvečer skočil z okna II. nadstropja ljudske šole v ulici O. Parini. K sreči je pa tako padel na cestni tlak, da se je le malo opraskal po bradi in po nosu. Zdravnik z zdravniške postaje, ki je bil pozvan k njemu, mu je nudil najnujnejšo pomoč in ga dal potem odpeljati v bolnišnico.

Brezsrčna mati. Snoči ob 1. uri je nekdo privedel na zdravniško postajo 16letno Anališo Svetina, stanujočo na Vrdeci št. 975. Deklica je imela mnogo ran in krvnih podpludb po vsem životu, katere — kakor je sama povedala — ji je zadala njena lastna mati.

Nezgode na delu. 45letni slikar Stefan Petrovnič je večraj zjutraj delal v otroškem vrtu v ulici A. Manzoni, a pripetila se mu je nesreča: padel je namreč z višine dveh metrov in dobil pri tem precejšnje rane na glavi in na levi roki.

Poleg vratarja je še en izkušen sluga bdel za varnost in vzdrževanje razsežnega poslopja.

Ta je pri njegovem prihodu priobčil Tancredu, da se je juvelir Böhmer v enem tednu dvakrat zgledal v hotelu ter izrazil željo, naj se ga takoj obvesti, čim dospo gospod d'Herouville.

»Pojte takoj k Böhmerju!«, je rekel markiz, »in povejte mu, da se, ako bom prost, tega večera, če ne pa vsakega jutri predpoldne zgledam pri njem.«

Davši to povelje, je Tancred hitro zjutroval, si nadel galauniformo in se dal odvesti k vojnemu ministru, ki ga je, kakor vemo, pričakoval.

Pogovor je bil dolg. Potem je vzel minister p. k. vnika seboj v Versailles, da med njim dogovorjene odredbe predloži kralju v odobrenje, in Tancred se je mogel še-le pozno zvečer povrniti v Pariz.

Naslednjega jutra torej se je podal gospod d'Herouville k svojemu juvelirju.

»Potrudili ste se, da ste dvakrat prišli k meni, gospod Böhmer«, je rekel Tancred. Ali mi imate sporočilo kaj važnega?»

»O, gospod markiz«, je odgovoril juvelir, »veseli me, da vas vidim opet! Vidite me v največji prepasti in zadregi.«

»Ali ljubí bog«, je vprašal Tancred smehljaje, »od kod neki prepad in zadrega, kaj naj storim, da vas iztrnem iz nje?»

— 45letni kotlar Ivan Štibel, ki dela v tržaškem tehničnem zavodu, je tudi večraj ponesrečil na delu: zadobil je precej dolgo in globoko rano na levi roki. — Oba sta dobila najnujnejšo pomoč na zdravniški postaji.

Tatovi v tobakarni. Predsnočnim so neznanu tatovi vkomili v tobakarno g. Srečka Železnika, ki je v hiši št. 556 pri Sv. Ivanu. Odneli so 6 kron drobiža in cigar, cigaret ter tobaka za skupno vrednost 270 kron. Gospod Železnik je prijavil tatvino na policijskem komisariatu v ulici Luigi Ricci.

Smrtna kosa. Predsnočnim je v Reichenau-u umrl bivši predsednik tržaške trgovsko-obrtne zbornice Edmund Richetti pl. Terralba. Pokojnik, ki mu je bilo 58 let, je bil tudi dolgo časa generalni ravnatelj zavarovalne družbe »Assicurazioni Generali« in član upravnih svetov mnogih zavarovalnih, finančnih in industrijskih podjetij. Poleg tega je bil v Trstu obče znana oseba.

Za Rdeči križ.

Uprava »Edinosti« je prejela dalje: Gorjanc Uršula K 1.—; Urbančič in Gruntar, Bazovica K 50.—; Karol Šiško-vič, Cernikal K 20.—.

Skupaj v tem izkazu K 71.—. Prej izkazanih. K 3314.69

Skupaj K 3385.60

Karol Šiško-vič je dal na razpolago tudi 3 sobe v hotelu Central v Herpeljah - Kozina.

Mihael Klun K 3.—; Jaques Salom K 50.—; nek mali patriot K 12.—; brata As-cikri K 40.—; Julij Schwachhofer K 20.—; darovi potom »Piccola« dne 11. VIII. K 1433.—; Peter Dodmasseti in soproga K 250.—; Nikolaj Alabba K 5.—; Peter Kap. Karlovic K 20.—; Dalmatinski Skup Kron 50.—; Navig. libera Triestina K 1000.—; Ignacij Weiss, član I. stiskalnice olja K 100.—; Prva francosko-avstrijska stiskal-nica olja Luzzatti & Co. K 400.—; Vit. Ant. Cjak K 50.—; N. N. K 10.—; »Dalmat-tia«, anonimna avstrijska parobrodna dru-žba K 1000.—; M. Saric, generalni ravna-telj »Dalmatie« K 100.—; Jakob Taucer K 5.—; Alojzija vd. Ubarcon K 10.—; Karel Naumann, ravnatelj Orcherjeve pivovarne v Trstu K 50.—; Stephan K 3.—; dr. Ed-ward Horniker K 20.—.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Mestno tiskarno besedo se raču-najo enkrat več. — Najmanjša: pristopnina znaša 40 stotink.

Mišica z vrto ali zemljiščem bi se kupila proti takojšnjemu plačilu. Pojaanila: Trst, ul. Barriera 19. Prodajalna gramofonov. 908

Gospod popolnoma zmožen slovenskine, nem-ščine in italijanščine išče službo pri banki, ali pa pri večjem trgovskem podjetju. Po-slabše pod »Akademik 1914« na Inzeratni oddelak Edinosti. 910

Išče se malo stanovanje ali pa prazna soba. Stanovanje pod »Stanovanje« na Inzeratni oddelak Edinosti. 920

Išče se pridna služkinja za vsa dela. Via del Lazaretto vecchio št. 14. I. nadst. Mlinovcih. 910

Gospod išče službo kot vediljica hiše ali trgo-vine na delali. - Naslov pove Inzeratni oddelak Edinosti pod št. 1909. 1909

Odda se tukoj v Barkovljah, 5 minut od stanovanja (soba, sobica in kuhinja, eventualno meblirano. Zraven hiše vrt. — Ponudbe pisati pod »Stanovanje 1900« na Inz. oddelak Edinosti.

UMETNI ZOBJE

PLOMBIRANJE ZOBOV. IZDIRANJE ZOBOV : BREZ BOLEČINE :

Dr. J. ČERMÁK V. TUSCHER

ZOBOZDRAV. TRST KONEC ZORNI TEMNIK

ULICA CASERMA, 13 II. nad.

Ni boljšega sredstva za prebavo nego kozoček pristnega

pred ali po jedi!

Za pristni žetšni destilat se Jamči.

Edini dobavitelj in založnik za Primorsko in Dalmacijo

VEROSLAV PLESNÍČAR - TRST

ul. Bonalzettii 3 - Telef. 126 R II.

Trgovina razne PERUTNINE

v bogati izbiri

Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759

Purani, goske, race, piščanci, ščurčki in domači, pouhard. - Divljina: zajci, ornje jerebice, skane jerebice (kotorni), fazani.

Čajno maslo in jajca.

Vse po cenah, da se ni bati nikake konkurence

Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759

Purani, goske, race, piščanci, ščurčki in domači, pouhard. - Divljina: zajci, ornje jerebice, skane jerebice (kotorni), fazani.

Čajno maslo in jajca.

Vse po cenah, da se ni bati nikake konkurence

Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759

Purani, goske, race, piščanci, ščurčki in domači, pouhard. - Divljina: zajci, ornje jerebice, skane jerebice (kotorni), fazani.

Čajno maslo in jajca.

Vse po cenah, da se ni bati nikake konkurence

Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759

Purani, goske, race, piščanci, ščurčki in domači, pouhard. - Divljina: zajci, ornje jerebice, skane jerebice (kotorni), fazani.

Čajno maslo in jajca.

Vse po cenah, da se ni bati nikake konkurence

Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759

Purani, goske, race, piščanci, ščurčki in domači, pouhard. - Divljina: zajci, ornje jerebice, skane jerebice (kotorni), fazani.

Čajno maslo in jajca.

Vse po cenah, da se ni bati nikake konkurence

Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759

Purani, goske, race, piščanci, ščurčki in domači, pouhard. - Divljina: zajci, ornje jerebice, skane jerebice (kotorni), fazani.

Čajno maslo in jajca.

Vse po cenah, da se ni bati nikake konkurence

Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759

Purani, goske, race, piščanci, ščurčki in domači, pouhard. - Divljina: zajci, ornje jerebice, skane jerebice (kotorni), fazani.

Čajno maslo in jajca.

Vse po cenah, da se ni bati nikake konkurence

Trst, ul. Campanile št. 15. - Tel. 759

Purani, goske, race, piščanci, ščurčki in domači, pouhard. - Divljina: zajci, ornje jerebice, skane jerebice (kotorni), fazani.

Čajno maslo in jajca.

Vse po cenah, da se ni bati nikake konkurence

</